

Ema:

Kako je Rezika ljubila svojo mamico.

Bilo je mrzlo tisto nedeljo. Sneg je škripal pod nogami, in na šipah so cvetele hčerke zime — ledene rože.

Pri oknu Drgančeve hiše so stali vsi štirje otroci in gledali vun. Najstarejša, Micika, ki je hodila že tretjo zimo v šolo, je varovala triletnega bratca Jožka. Poleg Micike pa sta stala Lojzek in Anica. Starejši trije so hodili v vaško šolo, le Jožek je še živel brez skrbi doma. Toda šola je bila sedaj že tudi dalj časa zaprta, in zato so bili vsi otroci doma. Saj je bilo pa tudi prijetno v prostorni izbi, kajti velika peč v kotu sobe je razširjala blagodejno toploto.

Naveličali so se otroci, gledati skozi okno; saj zunaj je bil mraz — in pa še kakšen! Le malo ljudi je bilo videti, kajti vsak je hitel, če je le mogel, na gorko.

Micika je prišla Jožka ter ga nesla na peč. Tudi Lojzek in Anica sta prisedla na klop h peči poleg sestre.

V sobo pa stopi stara majka, in otroci jo koj naprosijo: »O babica, povejte nam kakšno povest! Bomo lepo poslušali in čisto tiho bomo sedeli!« In prosili so otroci in prosili, da bi jih človek moral uslišati, četudi bi bil iz kamna. In babica je začela pripovedovati:

»Živela je v neki vasi, dve uri hoda od mesta, uboga žena s svojo edino hčerko Reziko. Slabotna in šibka mati je v potu svojega obraza preživljala sebe in edinega otroka. Oče je pa odšel v tujino, da tam poizkusi svojo srečo.

Minilo je leto za letom. Večkrat je pisal oče iz daljne dežele, da je zaslužek dober in on da je zdrav.

Petič je že trkala zima na vrata ubožne kočice. Toda oče se še ni vrnil.

Tedaj je dobila žena nekega dne poročilo, da je mož ponesrečil in umrl. Revo je ta novica hudo zadel. Težko je zbolela, in ni bilo upanja, da okreva.

Saj se ni bala smrti, ali skrbela jo je prihodnost hčerkinja. Kam naj se deklica obrne po njeni smrti?

Rezika je bilo šibko dekletce. Štela je šele sedem pomladi. Žalostna je posedala ob postelji bolne matere, ki ji je prihajalo čimdalje huje. Vedno je povpraševala deklica, kedaj mati ozdravi. Toda ta jo je le žalostno gledala.

Mrzlega zimskega popoldneva je bilo. Mati je težko dihala. Rezika je pa sedela poleg postelje in brisala materi pot s čela. Bolnici je bilo čimdalje huje. Tedaj pa je zaplakala Rezika: »Oh mati, ne umrite!« Mati se je sklonila pokoncu in rekla: Oh, ko bi utegnil kdo iti v vas po gospoda. Zdravnik v mestu je drag, in denarja ni, da bi ga plačala. In pa daleč je tudi v mesto. Kdo pojde tja v takem mrazu?

Govorjenje je bolnici težko delo. Obrnila se je in zadremala. Hčerka pa se je zamislila: »Kaj, ko bi šla jaz v mesto po zdravnika? Saj sem že velika in se ne bojim nikogar!« Urno ogrne veliko materino ruto in zbeži potihoma na prosto, da ne bi vzbudila speče matere.

Mrzla burja je tulila okrog oglov. Dekletce je pa krenilo na pot, ki pelje v mesto. Po gospoda zdravnika je šla, da ozdravi bolno mater.

Hitro je stopala Rezika po zasneženi poti. Ni se zmenila za mrzle snežinke, ki so plesale po zraku. Le ena misel jo je navdajala, da gre po zdravje bolni mami.

Nog ni čutila več od mraza. Premrle roke je stiskala pod ruto. A hitela je, da bi čimpreje dospela v mesto.

Hodila je dolge tri ure. Slednjič je dospela na cilj. —

Po širokih ulicah so hiteli ljudje. Bogate gospe v gorkih kožuhih, preproste žene v velikih rutah, fini gospodje in mladina. In izložbena okna! Kakšna krassota! Začudena je postajala. Bel kruh, pogačke, igrače, in kaj vem, kaj še vse. Šele tedaj je začutila Rezika, da je lačna. Toda najprej poišče gospoda zdravnika! Ali, kje stanuje?

Hiti iz ulice v ulico — ali kam naj se obrne? Po mestu polagoma vse potihne. Ulice se zatemne in izložbe so že zaprte. Na nebu pa zažaré zlate zvezdice.

Deklica je bila trudna. Sede na stopnjice neke hiše ter zadremlje...

Kako je to prijetno, tako počivati! Nič več ni lačna, in gorkota se razliva po njenih žilah. Samo malo še poseđi in potem pojde k zdravniku.

Deklica zaspí. A kmalu jo zdrami dober mož. Pokaže ji, kje je zdravnik. Ta je bil zelo usmiljenega srca: Rezika se je peljala z zdravnikom domov k materi. O, kakó so bili mati veseli dobre hčerke!

Zdravnik je obé bogato obdaril. Mati so okrevali.«

Babica je končala. Miciki so lile solze iz oči. In tudi Lojzku se je videlo, da je zvesto poslušal povest. Anica pa je zlezla k Jožku in igrala sta se, dokler niso prinesli mati večerje na mizo.

Turjaški:

Ženjica.

Žela je, žela ženjica,	„Šel je moj bratec na vojsko,
pela je pesem lepo,	pa že zapustil je svet —
pela je pesem o bratcu,	bila je bitka krvava,
ki ga nazaj več ne bo.	bil je od krogle zadet.

Žela bi — klasja ne vidim
solze oči mi slepé
kratka je sreča na svetu,
kratka za vsako srcé.“

